

Werkplan en budget 2010 Nationaal Netwerk Platteland POP2

Nationaal Netwerk Platteland POP2
POP2.30365
ETC/CLM

Inleiding

Het Netwerk Platteland is een nationaal netwerk van en voor mensen en organisaties die zich inzetten voor een sterk en aantrekkelijk platteland. Het vormen van een nationaal netwerk is een opdracht in het kader van POP2. In Nederland is het faciliteren van het Nationaal Netwerk Platteland gedelegeerd aan vijf organisaties, die samenwerken in een netwerkteam dat activiteiten initieert en partner is bij activiteiten van andere organisaties. Het netwerkteam beslaat qua deskundigheid en ervaring de vier assen in POP2, en bestaat uit acht parttime medewerkers uit deze vijf organisaties. Het voornaamste aangrijpingspunt voor activiteiten van het Netwerk Platteland is 'het gebied', waarbij men kan denken aan reconstructiegebieden, aan LEADER-gebieden en aan gebieden zoals die in ILG-verband zijn onderscheiden: het grondgebied van meer gemeenten, binnen één provincie.

In de afgelopen twee jaar is het Netwerk Platteland uitgegroeid van LEADER-netwerk tot Netwerk Platteland voor heel POP2. Het netwerkteam is een spin in het web van partijen, netwerken en spelers in gebiedsontwikkeling. Het heeft een aantal eigen producten: bijeenkomsten, praktijkkringen, het netwerkblad Streek, een digitale nieuwsbrief, de website, Infoloket Platteland en inhoudelijke brochures. Het netwerkteam is tevens partner van landelijke kennisinstellingen en van regionale netwerken.

De opdracht en ambitie van het netwerkteam

Het netwerkteam verricht allerlei werkzaamheden vanuit een opdracht die – vrij vertaald – het volgende omvat:

1. **gebiedsontwikkeling versterken** – het netwerkteam ondersteunt samenwerking tussen mensen die vanuit maatschappelijke organisaties en overheden betrokken zijn bij gebiedsontwikkeling. Hoewel actief op verschillende niveaus (landelijk, provinciaal, regionaal, plaatselijk) stelt het team lokale en regionale actoren centraal. Zonder hen geen vruchtbare gebiedsontwikkeling. Vandaar het motto 'Gebied aan zet'; het netwerkteam mikt daarin op versterking van het zelflerend en zelfsturend vermogen van de gebieden.
2. **thematische verbindingen leggen** – bij plattelandsontwikkeling worden de economie, de fysieke kwaliteit én de sociale aspecten van het platteland zoveel mogelijk in onderlinge samenhang ontwikkeld. In POP-termen gesproken: de vier assen worden verbonden. Zo signaleert het netwerkteam nieuwe en kansrijke initiatieven bijvoorbeeld voor landbouw en dorpsontwikkeling, of voor natuur en sociale samenhang.
3. **het netwerk versterken** – het netwerkteam is de organisator binnen het Netwerk Platteland. Een sterk netwerk levert meerwaarde op voor alle deelnemende partijen. Het netwerkteam brengt partijen bijeen, signaleert kansen voor samenwerking en uitwisseling van ervaring. Verder zorgt het netwerkteam voor de profilering van het netwerk in binnen en buitenland door middel van publicaties, nieuwsbrieven en via de website.

De ambitie van het netwerkteam is actief bij te dragen aan een vitaal en aantrekkelijk platteland waar het goed wonen en werken is, waar ruimte is voor natuur én ondernemers en waar bewoners vanzelfsprekend betrokken zijn bij plannen en projecten. Het netwerkteam stelt zich voor eind 2010 de volgende zaken ten doel:

- Het aantal activiteiten groeit en het NP is bekend bij een grotere en groeiende groep partijen: meer unieke bezoekers van de website, groei van het aantal abonnees op Streek en op de digitale nieuwsbrief. De nieuwsbrief verschijnt 6 keer per jaar met een oplage van 1200.

- Het Netwerkteam initieert tenminste vier nieuwe activiteiten die tot bijzondere en effectieve samenwerking leiden met 'nieuwe' partijen: productieboeren, natuurorganisaties, recreatiebedrijven en andere ondernemers en/of gemeenten.
- Het netwerkteam organiseert minstens 15 bijeenkomsten waarmee tussen de 500 en 800 mensen worden bereikt.
- Deelnemers zijn niet alleen tevreden over onze activiteiten, ze geven het ook een vervolg door actie te ondernemen.

De werkwijze van het netwerkteam

In de officiële stukken wordt het werk van het netwerkteam (de 'facilitator') meestal omschreven als: stimuleren, aanjagen, organiseren, signaleren en faciliteren. Met andere woorden: het netwerkteam heeft een sterk procesgeoriënteerde rol. Het team 'netwerkt', zoekt innovatie en verbindt inhoud en proces. Zo delen de wethouders in onze praktijkkringen inspiratie en deskundigheid (=proces), maar dat gaat bijvoorbeeld over Natura 2000 of de Wmo (=inhoud).

De werkwijze van het netwerkteam is herkenbaar: de focus van het netwerkteam is op inhoud, visie, inspiratie en passie als onmisbare bestanddelen van de ontwikkeling en uitvoering van projecten.

Het netwerkteam heeft zijn rol uitgewerkt in de volgende taken (de code verwijst naar de begroting en komt uit de opdracht van het netwerkteam):

- **A1:** opstellen werkplan. Elk jaar worden – binnen het kader van de opdracht – opnieuw prioriteiten gesteld (na consultatie van diverse partijen).
- **A2:** opsporen van relevante praktijken in gebieden: resultaat onder andere te vinden in een interactieve database met innovatieve projecten (met nu meer dan 60 projecten). Deze projecten vormen een bron van ideeën voor nieuwe workshops, bijeenkomsten, artikelen en samenwerkingsprojecten.
- **A3:** uitwisselen van ervaring en kennis: bijeenkomsten (in totaal circa 20 in 2009 waaronder een paar grote met 50-100 deelnemers), publicaties (onder andere digitale nieuwsbrief, website, Streek, brochures).
- **A4:** informeren, adviseren, signaleren en agenderen. Advies en informatie ten bate van het netwerk (telefonisch, website, nieuwsbrief enz.). Signaleren: weten wat er gebeurt en leeft in de gebieden en dat agenderen op de juiste 'plek'. In 2009 onder andere PlattelandsParlement en Quick Scan + werkatelier 'Knelpunten en oplossingen procedures van POP2/ILG'.
- **A5:** deskundigheidsbevordering van verschillende doelgroepen; praktijkkringen (in 2009 vier, met circa 60 deelnemers), bijeenkomsten voor PG's en andere gebiedscommissies, etcetera.
- **A6:** technische Bijstand voor Transnationale Samenwerking. Dit betreft ondersteuning van samenwerking over de grens (de beschikbaarheid van speciaal POP-geld hiervoor is relatief onbekend bij gebiedscommissies). Na een bijeenkomst voor gebiedscommissies en Plaatselijke Groepen in 2009 komt er follow-up in 2010, met ondersteuning in de regio en een publicatie van ervaringen.
- **B1:** netwerken, zowel regionaal, nationaal als internationaal. Regionaal lopen de contacten meestal via PG's en andere gebiedscommissies. Nationaal betreft dit punt contacten met andere nationale netwerken zoals Taskforce Multifunctionele Landbouw, het brede netwerk rond MOVISIE. Internationaal gaat het om de Europese netwerken voor plattelandsontwikkeling.

- **B2:** monitoring en evaluatie van de activiteiten van het netwerkteam, op basis van de afgesproken indicatoren, bezoekersaantallen, aantallen abonnementen, tevredenheidsmetingen, etcetera.
- **B3:** coördinatie en contacten met opdrachtgevers, het Twaalf Provinciën Overleg, het Landelijk Overleg Vitaal Platteland en het CvT.

Budget en werkwijze van het netwerkteam maken het mogelijk om veel werk te verzetten en te helpen verzetten. Het team 'doet mee' in het netwerk en speelt in op de vragen en initiatieven uit het netwerk (onder andere met flexibiliteit en inspiratie). Werkzaamheden zijn vaak tijdelijk en variëren van omvangrijk en intensief (bij eigen workshops, de website, Streek) tot gering (doorverwijzen, mensen met elkaar in contact brengen, iemand een workshop(in)leider aanbevelen, meebetalen) met alle tussenliggende gradaties. In vrijwel alle activiteiten werkt het netwerkteam samen met mensen en organisaties, op vele manieren. 'Het netwerk' stelt het netwerkteam in staat om productief te zijn, en het team geeft – omgekeerd – impulsen en enige continuïteit aan het netwerk. 'Werk met werk maken' lukt daardoor soms heel goed, inclusief het samen met partners verwerven van extra subsidies voor speciale activiteiten.

Belangrijke taak is tenslotte het opstellen van een werkplan. Samen met opdrachtgevers en mensen uit het netwerk, zijn een aantal prioritaire thema's en activiteiten benoemd. De thema's en activiteitenprogramma is ontstaan vanuit:

- discussie in TPO van 13 oktober 2009,
- gesprekken met het opdrachtgeversoverleg,
- voorbereidingsoverleg LOVP,
- inbreng en vraag vanuit vele doelgroepen, onder meer wethouders, Taskforce Multifunctionele Landbouw, provinciale ambtenaren, leadercoördinatoren, streekhuizen, LTO, plattelandsadviseurs, Groene Kenniscoöperatie, en vele andere.

Thema's / activiteiten 2010

Thema's

Een aantal thema's van vorig jaar wordt beëindigd, zoals thema stad-land. De praktijkkring 'financiering van het landschap' wordt in 2010 nader uitgediept en dan afgesloten. Het thema klimaat, uitgewerkt in een speciale publicatie rond klimaat en plattelandsprojecten, krijgt geen expliciete aandacht maar wordt door SenterNovem verder opgepakt. Centraal staan de thema's ondernemerschap, rol van gemeenten in het gebiedsgericht werken en 'het sociale domein' in het platteland.

Doelgroepen

Uiteraard zijn alle actoren in het landelijk gebied doelgroep: sociale actoren, provincies, gemeenten, vrouwen en jongeren, ouderen, migranten, boeren (zowel gangbare als verbrede) en agrarische natuurverenigingen, natuurorganisaties, ondernemers. In 2010 gaat speciale aandacht naar ondernemers, boeren, sociale actoren en gemeenten.

Activiteitenprogramma 2010

In 2010 gaat het netwerkteam aan de slag met de volgende activiteiten:

1. **Faciliteren van de uitvoering van POP en ILG.** Speerpunt is het uitwerken en verspreiden en inbrengen van oplossingen voor een effectievere uitvoering van POP2/ILG procedures (samen met DLG / provincies). Ondersteunen van PG's met zelfevaluaties.
2. **Organiseren Voorjaarsconferentie Sociaal Vitaal Platteland** (25 maart 2010), tevens platform voor uitreiking van de Passie-op-het-Platteland Prijs. Het centrale thema van deze conferentie is het organiserend vermogen van dorpen. In tijden van ontgroening, vergrijzing en bevolkingsdaling lijken ondernemende dorpen, waar burgers zich voor elkaar en hun leefomgeving inzetten, hun vitaliteit te behouden.
3. **Organiseren Conferentie over Regionaal ondernemerschap als motor van plattelandsontwikkeling** in de Kempen en aangrenzende LEADER-gebieden (najaar 2010) voor ondernemers en andere actoren die voortbouwen op hun gebiedskapitaal. Samen met partners in de Belgische en Brabantse Kempen en verschillende Europese plattelandsnetwerken en kennisinstellingen.
4. **Verbreden van de samenwerking in gebiedsontwikkeling.** Verbreding van betrokkenen bij plattelandsontwikkeling is een kernopdracht voor de hele periode tot 2013 waar het netwerkteam sterk op inzet. In 2010 is de focus speciaal op de koppeling met ruimtelijke gebiedsontwikkeling, met als doelen:
 - het bij gebiedsontwikkeling betrekken van de 'gewone landbouw' c.q. vernieuwende bedrijven die zich vooral richten op voedselproductie binnen de veranderende maatschappelijke context (verbinden eerste en tweede pijler GLB – samen met Taskforce Multifunctionele Landbouw en NAJK, ook gesprekspunt in Praktijkkringen Gemeenten);
 - start van gezamenlijke aanpak met terreinbeheerders en recreatieondernemers bij gebiedsontwikkeling, bijvoorbeeld door de brug te slaan tussen het formele natuurbeleidcircuit en de bewoners van het gebied;
5. **Organiseren van praktijkkringen plattelandsontwikkeling voor Gemeenten.**
 - In 2009 heeft het netwerkteam goede ervaringen opgedaan met praktijkkringen van wethouders van plattelandsgemeenten. Die worden in 2010 voortgezet;
 - na gemeenteraadsverkiezingen in 2010: aanbod van 'quick start plattelandsontwikkeling' aan nieuwe wethouders, in samenwerking met VNG;
 - verkenning van samenwerking met de P10.
6. **Organiseren van een leertraject 'Kennis voor de regio'.**
 - Het netwerkteam werkt samen met het Kennisnetwerk Vitaal Platteland. Betrekken van provincies bij regionale kennisarrangementen is een expliciete rol van het NP. Ook biedt het NP aan om intervisie te organiseren met de trekkers van de kennisarrangementen.
 - Tevens organiseren we 'State of the Art'-bijeenkomsten: daarin koppelen we wetenschap en praktijk aan actuele thema's in plattelandsontwikkeling.

Begroting 2010

De reguliere begroting van Netwerk Platteland is ruim € 650.000 per jaar en is hieronder weergegeven op basis van de taken die zijn afgesproken conform het bestek. Het netwerkteam zoekt naar medefinanciering om de reikwijdte te vergroten en ambities te realiseren. Zo betalen bijvoorbeeld derden (en deelnemers) mee aan de praktijkkringen en diverse bijeenkomsten. Het team verwierf in 2009 cofinanciering voor de Praktijkkring Stad-Land, de Praktijkkringen met gemeenten, de deelname in het Kennisnetwerk Vitaal Platteland en de organisatie van diverse bijeenkomsten, zoals de bijeenkomst Stad Land Arrangementen op 21 september. Het netwerkteam vermeldt en verantwoordt deze additionele fondsen en de betreffende activiteiten in haar rapportages.

	Werkplan 2010, begroting <i>Reguliere begroting, dus exclusief extra verworven projectgelden</i>	Uitvoering door netwerkteam		Directe uitvoering in gebieden	Totaal 2010
		Dagen	EUR	EUR	
A	Directe Uitvoeringstaken				
A1	Opstellen werkplan	10	7.529	0	7.529
A2	Opsporing, analyse en verspreiding goede en overdraagbare praktijken	40	30.118	5.000	35.118
A3	Uitwisseling van kennis en ervaring en het geven van vernieuwende impulsen via ontmoetingen, seminars, workshops, regionale ontmoetingen,	155	116.706	100.000	216.706
A4	Informatie, advies, onderzoek, knelpunten analyse, beleidssignalering en agendering	50	37.647	5.000	42.647
A5	Deskundigheidsbevordering: ondersteuning van opleiding en scholing van PG's en groepen ten behoeve van kwaliteit van gebiedsontwikkeling	70	52.706	5.000	57.706
A6	Technische bijstand (samenwerking)	15	11.294	0	11.294
B	Facilitatie van Uitvoering Netwerk				
B1	Netwerken: regionaal, nationaal, internationaal	40	30.118	0	30.118
B2	Monitoring en evaluaties, tevredenheidmetingen	20	15.059	0	15.059
B3	Coördinatie en contact met opdrachtgevers,	20	15.059	0	15.059
=A+B	Subtotaal Uitvoering	420	316.235		431.235
C	Beheer (projectleiding, inzet ICT, teamoverleg, rapportages, overleg opdrachtgever / RBPOP)	130	97.882	20.000	117.882
=A+B+C	Subtotaal beheer en uitvoering door netwerkteam	550	414.118		414.118
	Subtotaal voor directe uitvoering in gebieden			135.000	135.000
	Totaal exclusief BTW				549.118
	BTW				104.332
	Totaal inclusief BTW				653.450

De kolom 'directe uitvoering in gebieden' betreft het volgende. Het netwerkteam zet in op versterking van regionale netwerken:

- door het toevoegen van tijdelijke mensen (derden) uit de regio,
- door financiële ondersteuning van activiteiten.

Dit ter stimulering van regionale initiatieven, van betrokkenheid en van nieuwe samenwerking. Uit ervaring blijkt dat hier een financiële multiplier optreedt: het gebied betaalt mee met inzet en geld.

Getallen en andere gegevens 2009

- Groeiend aantal unieke bezoekers website: 3079 per maand (+ 92,3% t.o.v. gemiddelde 2008). Totaal: 8676 per maand (+ 93,1% t.o.v. gemiddelde 2008)
- Infoloket op website (samen met TFML): in eerste 6 maanden 9479 maal bezocht
- Abonnementen Streek: bijna 900 (oplage van 1200) en toenemend
- Abonnementen digitale nieuwsbrief: ruim 1100 en toenemend
- Folders over Netwerk Platteland en netwerkteam gepubliceerd in september
- Database innovatieve projecten op website: ruim 60 projecten

- Landelijke uitwisselingsbijeenkomst voor Streek- en Plattelandshuizen (Winschoten, 26 maart 2009, in samenwerking met Plattelandshuis Oost Groningen met 50 deelnemers).
- Praktijkkring Wethouders Overijssel-Gelderland (5 bijeenkomsten met ca. 12 deeln.)
- Dag Landschappen (13 mei i.o.v. LNV) Kasteel Groeneveld 'Financiering landschap'
- Praktijkkring Stad-Land Relaties (Den Haag, Rotterdam): ruim 24 deelnemers
- Seminar Middag van de Stad Land Arrangementen (21 september in Amsterdam, met gemeente Amsterdam, TFML, LNV DRZ en SPN), 100 deelnemers, incl. minister van LNV)
- Bijeenkomst Transnationale Samenwerking voor PG's / gebiedscommissies (26 mei 2009): 30 deelnemers. Informatieve folder gemaakt over samenwerking. En er wordt momenteel nog een brochure gemaakt over inspirerende samenwerkingsprojecten (af te ronden in januari 2010).
- Praktijkkring Geld, Gebied en Organisatie (Borculo, 3 juni) 8 deelnemers. Leden van deze PK namen ook deel aan de Dag Landschappen op 13 mei.
- Bijeenkomst Bezieling: de X-factor in gebiedsontwikkeling (Baarn, 9 juni): 100 deelnemers.
- Quick Scan procedures POP2/ILG uitgevoerd (o.a. werkatelier op 23 juni met 35 deeln.)
- Quick Scan Regionale Kennisarrangementen (i.o.v. LEI) inclusief kennisdag 'De regio aan zet', tevens Publicatie Regionale kennisarrangementen
- Onderzoek Streekhuizen (i.o.v. Provincie Fryslan)
- Quick Scan Regionale Voedselstrategieën (i.o.v. LNV DRZ)
- Bijeenkomst Nieuwe Dynamiek op het platteland (samen met InnovatieNetwerk, 25 juni): gericht op ondernemers en ambtenaren; ruim 80 deelnemers.
- Eerste Praktijkkring Wethouders Sociaal (samen met MOVISIE, 26 juni in Putten) 7 deelnemers.
- Project gestart voor nieuwe Nederlanders: 'Meer kleur in het groene buitengebied'. In februari een bijeenkomst over Kleurrijk Platteland. Tweede bijeenkomst in december.
- Speciale publicatie 'Klimaat en platteland: 45 initiatieven om warm van te worden' (komt uit in december 2010).
- 26 november uitwisselingsbijeenkomst in Driebergen voor Leader en gebiedscoördinatoren, gebiedsmakelaars en anderen die betrokken zijn bij plattelandsontwikkeling (70 deelnemers)

Hoe werkt het netwerkteam: twee voorbeelden

Zelfevaluatie PG's

Het netwerkteam biedt in 2010 de PG's een zelfevaluatie aan. Daartoe wordt in het najaar van 2009 een deel van het netwerkteam speciaal getraind. De PG's krijgen het aanbod om twee dagen arbeid van het netwerkteam te benutten om – volgens een bepaald stramien – een zelfevaluatie te doen. Als ze meer willen, moeten ze daarvoor betalen, of ze kunnen iemand anders inhuren. Op grond daarvan kunnen ze kijken hoe ze de uitvoering van POP2 in hun gebied beter kan. Het netwerkteam kan haar kennis en ervaringen over het functioneren van POP2 kwijt, tegelijkertijd krijgt het team

informatie uit de eerste hand over de uitvoering van POP2 die weer doorgegeven kan worden.

Voorjaarsconferentie Sociaal Vitaal Platteland

Samen met MOVISIE organiseert het Netwerk Platteland deze conferentie over het organiserend vermogen van dorpen. In praktijkpresentaties en themasessies komt de vraag wat het verschil maakt tussen 'topdorpen' en dorpen die 'afglijden' aan de orde. In tijden van ontgroening, vergrijzing en bevolkingsdaling lijkt het erop dat ondernemende dorpen, waar burgers zich voor elkaar en hun leefomgeving inzetten, hun vitaliteit behouden. Ze weten nieuwe kwaliteiten te verbinden aan hun dorp. Hoe werkt dit? Waarom lukt in het ene gebied wel, in het andere niet? Hoe wordt cultureel, economisch en menselijk kapitaal hier ingezet? Welke rol kan een gemeente of provincie pakken om dit proces te ondersteunen? Er moeten aanbevelingen geformuleerd worden. In de middag reikt Minister Verburg de Passie-op-het-Platteland Prijs uit. Deze prijs is bedoeld om bijzondere lokale initiatieven (gefinancierd vanuit POP) voor het voetlicht te brengen die bijdragen aan de kwaliteit van het platteland.